

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.000
Letna naročnina . . . . . L 2.000
Letna inozemstvo . . . . . L 3.000
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 5 (778)

Gorica - četrtek 30. januarja 1964 - Trst

Posamezna številka L 40

Kaj je s koreninami našega življenjskega drevesa?

OTROŠKI JOK

ZAMENJUJE HRUP AVTOMOBILOV

Predlanskim je Slovenija zapsala v knjigo novorojenih 17.853 novorojenčkov, lani le 13.324 — Francija je imela pred leti podobne probleme.

Ce bo diagram števila rojstev še v naprej tako trmoglavo silil navzdol, potem je čez nekaj let ne bomo imeli več nobenih problemov okoli zdaj hudo pomanjkljivega posteljnega fonda v naših porodnišnicah, si ne bomo belili glave kot danes s pomanjkljivim šolskim omrežjem, ne bomo ugibali o sredstvih za organizacijo otroškega varstva in mlečnih kuhinj, saj bo postal otroški jok nekaj nenavadnega. Hkrati pa se bo prirodni prirastek v Jugoslaviji približal sistemu usodnemu minimumu, ki je nerazumljiv začetek konca neke narodne skupnosti. Predlanski prirastek predstavlja številko 254.733, letošnjega statistika še ni ugotovila.

Umrljivost dojenčkov je neznatna v primerjavi s minulimi leti, rojstev pa je iz leta v leto manj. Kosovo in Metohija sta edina, ki sproti »popravljata« diagram števila rojstev v Jugoslaviji, toda njun vpliv na skupno jugoslovansko rast še zdaleč ne predstavlja kretnice v ugodnejši položaj. Vsaka republika daje svoje. Tudi Slovenija daje svoj delež, ki pa je med drugimi na zadnjem mestu.

»TISOČ IN PETSTO LET KRVAVIS, IZKRVAVEL NISI...«

Cankarjev Kurent je pel o uporni vitalnosti slovenskega življa. Vihre in tuje despotstvo ga niso uničili, uničuje pa sam sebe zdaj, ko bi razum pričakoval njegovo najsilovitejšo rast.

Abortusov je iz leta v leto več, število mentalno defektnih otrok raste, emigracija je na dnevnem redu in za primer — Komen, kjer se je v enem letu izselilo 200 domačinov — ni osamljeno opozorilo. Nehote dobe globok smisel besede prvega slovenskega pediatra dr. Bogdana Derča, ki jih je napisal leta 1947: »Od prve svetovne vojne sem prepričan, da slovenski narod biološko propada!«

Pokličimo na pomoč suho statistiko z uvodom, ki bi bil lahko rezultat nevezanega razgovora kjerkoli, v kateremkoli podjetju.

V tovarni »Tops« smo se pogovarjali z mlado ženo. V tem kolektivu je 42 že poročenih parov, 21 jih je zaročenih. Dohodek mlade žene je 46.000 din mesečno. Prav toliko zasluži njen mož. Zgradila sta si hišo, zadolžena sta preko glave, imata enega otroka in razmišljata o — avtomobilu.

»In bi hoteli še kakšnega otroka?« smo vprašali mlado ženo.

»O, seveda bi, toda...« Za tistim podčrtanim »toda« je bilo izgovorjeno vse. (Da, če bi bila lahko doma, če bi bilo več denarja, če bi bilo več igrišč, če bi bilo več udobnejših in prostornejših stanovanj, če...)

Predlanskim so bile sklenjene v Sloveniji 13.703 zakonske zveze, lani 14.941. Toda predlanskim je Slovenija zapsala v knjigo novorojenih 17.853 novorojenčkov, lani le 13.324. Predlanskim je bilo sodno razvezanih 865 parov, lani 1068.

V Sloveniji je zdaj okoli 470.000 gospodinjstev, nekaj nad 140.000 otrok od 0. do 4. leta starosti, 151.000 otrok od 5. do 9. leta in 145.000 otrok od 10. do 14. leta. Pri tem je še zmerom nad 180.000 samec in 187.000 neomeženih deklet, blizu 4700 razvezancev in nad 9000 razvezank.

Ze površna presoja o teh številkah je lahko vzrok za zaskrbljenost. Kakorkoli obračamo, ostajamo pri dejstvu, da je stopnja porasta v Sloveniji komaj 7, tam v Metohiji 22, v Bosni in Hercegovini 17, v Crni gori 14, v Srbiji 11 na tisoč.

»TU POGLEJ, TU POMISLI, TU NAVRI!«

Verz Otona Zupančiča, namenjen pediatrom leta 1932, sodi zdajšnjemu razmišljanju.

Ne le bežni razgovori z mladimi zakonci, pač pa tudi statistika potrjuje njihove namere v življenju, v vsakdanjem boju za svojo eksistenco.

Najpoprej se vsak zasuče okoli osebnega dohodka. Upravičena sla po denarju je izražena v ukažljivosti mladih ljudi. Predlanskim je položilo izpite za kvalifikacijo 10.000 delavcev, lani 17.600, a leta 1958 komaj 7000. Spreminjanje kvalifikacijske strukture delavcev in uslužbencev seveda vpliva na formiranje povprečnega mesečnega osebnega dohodka, ki se je lani v Sloveniji približal okroglim 30.000 dinarjem, kar je dokaj nad povprečjem v drugih republikah.

Višji osebni dohodek — več ustvarljivih želja! Se predlanskim je na račun raznih kreditov dolgovalo bankam in trgovini 120.000 dolžnikov (najemnikov kredita!) 3 milijarde in 300 milijonov dinarjev, lani beleži statistika 188.000 dolžnikov, ki dolgujejo 16 milijard in 600 milijonov dinarjev. Primerjava dolžnikov in dolgov govori v prid dražjim nakupom in nič čudnega ni potemtakem v dejstvu, da je bilo v Sloveniji predlanskim 24.000 motorjev in 23.700 avtomobilov, lani pa je drvelo po naših cestah 29.000 motornih koles in že 30.874 avtomobilov.

Skladno z osebnimi dohodki se cene raznih proizvodov — predvsem motorjev, avtomobilov, da ne podčrtamo razne gospodinjstvene mehanizme, radijske aparate, ki jih je bilo lani v decembru v Jugoslaviji že nad 2 milijona, in televizijske sprejemnike, ki so že preseglji število 130.000 — v tolikšni meri dostopne, da vsakogar opogumljajo pri iskanju kredita, pri nakupu, mu dajejo impulsi pri štednji.

Mimogrede: leta 1961 je bilo na hranilnih knjižicah v Jugoslaviji nekaj nad 24 milijard dinarjev, lani 30 milijard, letos — za nekaj milijard več!

Vse tole je seveda povezano s številom rojstev, s prirodnim prirastkom, z oblikovanjem odnosa do otrok; v vseh teh številkah tiči odgovor na vprašanje, ki si ga bomo bržkone zastavili čez deset ali dvajset let, ko bomo ugotavljali, da imamo preveč šol, preveč postelj in porodnišnic, preveč denarja za mlečne kuhinje in za otroške jasli, preveč vsega za otroke in za njihovo rast, mnogo več kot smo imeli kdajkoli, recimo tam nekje v letu 1963.

»NAROD, ENKRAT BLAGOSLOVLJEN, DEVETKRAT OBSOJEN.«

KAKO SI ZIVEL, KAJ SI DOZIVEL?«

Ivan Cankar je bil neusmiljen s svojimi vprašanji. Veljala so njegovemu času, odmevaljo dandanes.

Res, kako živi današnja štiričlanska družina pri nas? Statistika pravi: ob povprečnem dohodku 610.000 din letno porabi družina v Sloveniji približno 230.000 din za prehrano, 25.000 din za tobak in pijačo, 87.000 din za oblačenje; 34.000 za stanovanje, 35.000 za opremo stanovanja in 23.000 za razsvetljavo in ogrevanje, 42.000 za kulturno izživljanje ter za ostalo 32.000 din. Pri tem daje slovenska družina približno 68.000 din letno na račun raznih kreditov in so v končni vsoti izdatkov njeni dohodki manjši od izdatkov, kar seveda prekriva z najemanjem novih kreditov.

Ugotovitve statistike (ki so predvsem povprečne!) vsekakor kažejo na minimalna razpoložljiva sredstva za zadovoljitev tistih želja, ki so v prenekateri mladi družini vsakdanji imperativ: televizija, avto, hladilnik, pralni stroj in potovanja... Še leta 1958 smo imeli v prometu komaj 322 avtobusov, zdaj jih imamo nad 600, takrat smo prevozili okroglo pol milijona potnikov, zdaj se približujemo petemu milijonu.

Kaj potem ostaja za otroke? Ob ljubezni — otroški dodatek! Ta je že dolga leta neizpremenjen in ostajamo pri desetih milijardah, ki jih izplačujemo na račun 300.000 otrok, kolikor jih je.

In če bi otroški dodatek uporabili kot spodbudo za skrbnejši odnos do rasti mladega rodu, kdo ve, če bi s tem ne spod-

Francija priznala pekinško vlado

Sklep francoske vlade o vzpostavitvi diplomatskih odnosov s komunistično Kitajsko je naletel v zahodnem svetu na splošno neodobranje, v Washingtonu in Bonnu pa pravo razburjenje. Posebno odločno je izrazila svoje negodovanje zahodnonemška vlada. Kancler Erhard je poslal v Pariz na lice mesta ministra Kroneja, da opozori predsednika De Gaulle na grobo kršitev francosko-nemške pogodbe, ki predpisuje medsebojno obveščanje o važnejših mednarodnih diplomatskih korakih. Erhard je še posebno hud, ker mu ni francoski predsednik omenil svoje namere o priznanju Pekinga med obiskom v Parizu prejšnji mesec.

Tudi ameriška vlada je odločno reagirala na ta nepričakovani francoski korak ter svoje negodovanje izrazila v posebni diplomatski noti. ZDA se zlasti bojijo, da bi francoski sklep sprožil cel val priznanj po drugih državah. Da bi omilili eventualne posledice, prepričujejo Cankajška (predsednika kitajske vlade v Formozii), naj bi sprejel tezo o dveh kitajskih državah. Formozška vlada pa grozi s prekinitvijo diplomatskih odnosov z vsemi državami, ki bi priznale pekinško vlado. Prav zaradi tega se je nekoliko zavlekla izvedba sklepa pariške vlade.

Zadnji trenutek pa se je zvedelo, da

komunistična Kitajska zahteva od Francije prelomitev odnosov s Cankajškom. Tako se Francija po enem dnevu priznanja Mao-ve vlade že nahaja v neprijetnih pregledih.

Po obisku Fidel Castra v Moskvi

Po večdnevem bivanju je kubanski diktator Fidel Castro v največji tajnosti zapustil Sovjetsko zvezo. Na enak način se je vršil tudi njegov prihod v Moskvo. To je pač tipična diplomatska praksa neustaljenih ljudi.

Iz zaključnega poročila, ki je bilo objavljeno nekaj ur po odhodu, vzemo, da je sovjetska vlada obljubila Kubi izdatnejšo gospodarsko pomoč. V zameno pa je moral Castro podpreti stališče »miroteljne koeksistence«, ki ga Hruščev zagovarja v mednarodnih odnosih. Kremeljski prvak je namreč kubanskega voditelja ob prihodu v Moskvo takole pozdravil: »Dobrodšli, sami se boste lahko prepričali, da pri nas ni tako vroče kot pri vas.«

Se pač vidi, da je Hruščevovo voščilo imelo nekaj uspeha.

Kancler Erhard v Rimu

V nedeljo 26. t. m. sta prispela na večdnevni uradni obisk v Italijo nemški kancler Erhard ter zunanji minister Schroeder. Tako nemški kot italijanski tisk poudarja veliko politično važnost obiska nemških državnikov v Rimu. To pa zaradi tega, ker Erhard v Rimu nekako zaključuje svojo diplomatsko turnejo, ki je obsegala Pariz, Washington, London. Poleg tega sta se Italija in Zahodna Nemčija zaradi enostranskega postopanja Francije znašli na skupni liniji.

Uradni razgovori s italijanskimi državniki so se pričeli v ponedeljek. Dnevnega reda niso določili, toda ni nikakega dvoma, da se bodo med razgovori dotaknili naslednjih vprašanj: odnosi med Vzhodom in Zahodom, združitev Evrope, carinska pogajanja »Kennedyjeva runda« ter razna dvostranska nemško-italijanska vprašanja.

Johnson in razorožitev

Na razorožitveni konferenci v Zenevi je ameriški delegat Foster prebral poslanico predsednika Johnsona, ki vsebuje največje ameriške predloge na področju razorožitve. Po mnenju ameriškega predsednika bi popoln sporazum bilo mogoče doseči glede petih točk.

Največ zanimanja je vzbudil predlog, naj bi ZDA in Sovjetska zveza postopoma

budili sle za avtomobili in sploh za udobnejšim življenjem!

Francija je imela pred leti podobne probleme, danes jih nima. Italija je znala uskladiti število rojstev z umrljivostjo in se njen diagram prirodnega prirastka rahlo vzpenja. Avstrija dohiteva zamujeno v prvih povojnih letih...

Vrata tega problema pri nas so na široko odprta. V Jugoslaviji in še posebej v Sloveniji.

(Po Ljublj. ned. dnevniku)

Dobesedno smo ponatisnili članek ljubljanskega časopisa ne samo zato, ker nas zanima življenje v Sloveniji, temveč tudi zato, ker je po naših družinah v zamejstvu položaj enak, ako ni še slabši. Naj premisljijo stari, naj premisljijo vzgojitelji, naj premisljijo mlada, ki se pripravljajo, da ustanovi družino. Zoper naravne zakone ne more noben narod brez kazni grešiti, še najmanj majhen narod kot smo Slovenci. Sv. pismo pravi: »Bog se ne pusti zasmeovati!« (Ured.)

Volilni zakon

za Furlanijo-Jul. Benečijo

Za poslansko zbornico je končno tudi senat izglasoval volilni zakon za avtonomno deželo Furlanijo-Julijsko Benečijo. V veljavo bo stopil kakor hitro bo objavljen v Uradnem listu.

Volitve v deželni zbor so torej pred duri. Po členu 4 statuta samoupravne dežele morajo biti volitve razpisane v teku štirih mesecev po objavi volilnega zakona. To pomeni, da znamo imeti deželne volitve že maja ali najkasneje meseca junija.

Dežela je razdeljena na pet volilnih okrožij, ki sovpadajo s sodnijskimi okrožji. Le občino Devin-Nabrežino so izjemno dodelili tržaškemu okrožju. Ostala okrožja pa so: Gorica, Videm, Pordenone in Tolmezzo. Deželni svet bo sestavljalo 60 poslancev, v razmerju eden na vsakih dvajset tisoč prebivavcev ali na ostanek več kot deset tisoč prebivavcev. Na Trst z okolice odpade tako sedem poslanskih mest.

Velika Britanija trka na evropska vrata

Na zasedanju ministrskega sveta Zahodne evropske zveze (ZEZ) sredi prejšnjega tedna v Londonu je angleški zunanji minister ponovno izrazil željo, da bi angleška vlada bila prisotna pri pogajanjih za evropsko združitev tako na gospodarskem kot na političnem področju. To svojo zahtevo je oprl na programsko izjavo Zahodnoevropske zveze, ki dobesedno pravi, da je namen te organizacije »pospeševati evropsko integracijo«.

Nemški, belgijski in holandski zunanji ministri so brž podprli Butlerjevo zahtevo, medtem ko sta se Italija in Francija omejili vzeti to na znanje. — Druga točka dnevnega reda je bila razprava o trenutnem stanju odnosov med Vzhodom in Zahodom.

Spričo zastoja v pogajanjih za vstop Velike Britanije v Skupno evropsko tržišče, so razgovori v okviru Zahodnoevropske zveze znatno pridobili na svoji politični pomembnosti. To pa zaradi tega, ker je ZEZ edina meddržavna evropska organizacija, v kateri sedi kot polnopravna članica poleg držav šestorice SET-a tudi Velika Britanija. Ustanovili so jo leta 1954 po propadu Zahodne obrambne zveze. Doslej je bila malo poznana in je živela bolj v ozadju, ker jo je Skupni evropski trg prerasel. Kakor hitro pa se je v SET-u zataknilo, so državniki odločili, da se nadaljnji stiki med šestorico in Vel. Britanijo vzdržujejo v okviru Zahodnoevropske zveze. To bodisi na parlamentarni kot na ministrski ravni.

RAZNE NOVICE

Izstrelili so največji ameriški satelit

Z baze v Kaliforniji so pretekli teden izstrelili doslej največji umetni satelit, ki ima namen služiti kot obveščevalna postaja. Satelit, imenovan »Echo II«, so izstrelili z raketo »Thor-Agena-B« in ima obliko ogromnega balona, ki se je po izstrelitvi napolnil z zrakom in zadobil težo 347 kg ter premer 41 metrov. Visok je kot 13-nadstropna stavba in ga bomo lahko videli tudi s prostim očesom. Satelit je že začel s svojimi televizijskimi oddajami.

Dramatičen vzpon

Po dolgih urah pričakovanja se je vrnil v Vallesinello plezavec Cesare Maestri. Bil je v zelo slabem stanju in ves okrvavljen. Povedal je, da je pri plezanju na Crozon di Brenta hotel rešiti nahrbtnik, ki je običajno na neki ostrini, a je pri tem izgubil ravnotežje in padel vso dolžino vrvi, okrog 15 metrov globoko. Tu je obvisel brez zavesti, ker se je med padcem večkrat udaril v glavo. Koliko časa je tako visel z glavo navzdol, ne pomeni, a ko je spet prišel k zavesti, je bila moč njegove volje to-

lika, da je začel plezati navzgor in je plezal vso noč, ker bi drugače zmrznil. Šele drugi dan opoldne je prišel v Vallesinello, od koder so ga takoj prepeljali v bolnico v Madonna di Campiglio.

Žrtve mraza v Iranu

Pravi sibirski mraz je zajel državo Iran ali Perzijo. Nad šestdeset ljudi je zmrznilo. Na visokih planotah, kjer je toplomer padel tudi na 30 stopinj pod ničlo, je blokiranih na stotisoče glav živine s pastirji. Dovažajo jim hrano s helikopterji.

Iz Rusije pa poročajo, da tako mile zime že davno ne pominjajo. Kaspijsko jezero, ki je bilo v tem času pod debelo ledeno plastjo, je letos le tu pa tam zamrznjeno.

Nov slovenski mladinski film

V Ljubljani predvajajo nov slovenski mladinski film z naslovom »Srečno, Kekce«, ki je nadaljevanje zgodbe o priljubljenem Kekcu iz znane povesti pokojnega pisatelja Vandota. To je prvi slovenski barvni film s sinkronizacijo. Režiral ga je Jože Galč. Posnet je bil v slovenskih Alpah delno na višini preko 2000 metrov.

Mesec za katoliški tisk

OB NEDELJI KATOLIŠKEGA TISKA 2. FEBRUARJA

Očetova beseda

Sv. oče Pavel VI. je zadnje dni preteklega meseca sprejel v posebni avdienci urednike, sotrudnike in prijatelje francoskega katoliškega dnevnika »Croix du Nord« (Severni križ). Ob nagovoru, ki ga je imel nanje, je med drugim rekel tudi naslednje:

»Dragi sinovi Francije, ljubite vaš katoliški tisk, širite ga, radi mu posvetite svoj čas, svoja sredstva, svoje sile. Malokatera naloga je v današnjem svetu tako važna kakor je ta.« (Osserv. Romano, 30.-31. decembra 1963)

Ali niso te besede sv. očeta namenjene tudi nam prav na današnji nedeljo? Na pravi poti smo torej, ko se trudimo, delamo in žrtvuemo za dober slovenski tisk. Papeževe besede naj nam bodo v bodrilo posebno to nedeljo.

Nadškofov zgled

Italijanski katoličani goriške nadškofije imajo svoje škofijsko glasilo »Voce Diocesana«. Izhaja na osmih straneh. Sami čutijo, da je to premalo. Zato je g. nadškof sklenil, da se list preuredi in poveča. V ta namen je ukazal, naj se preteklo nedeljo 26. jan. objava po italijanskih župnijah nedelja za katoliški tisk. Kar se je tudi zgodilo. »Voce Diocesana« razlaga tudi, kakšni razlogi so privedli nadškofa, da je prišel od sklepa, da poveča in preuredi katol. tednik v škofiji. Glavni je ta, da vsako občestvo, vsaka večja skupnost potrebuje glasilo, da v njem obravnava predvsem lastne potrebe, goji domačo tradicijo, je pogonska sila dobrih pobud v občestvu.

Slovenski verniki goriške in tržaške škofije imamo poleg omenjenih razlogov še tega, da razen Katoliškega glasu imamo tako malo drugega dobrega tiska, da ga damo v roke našim ljudem. Italijani, ki so prepolni vsega, čutijo potrebo še po lastnem večjem in dostojnejšem glasilu, toliko bolj moramo skrbeti mi, da svoj tednik ohranimo in ga še izboljšamo ter po možnosti povečamo.

Potreba naših ljudi

O usodi KG smo med drugimi prejeli tole pismo:

»Katoliški glas ima pri nas naslednjo pot: Ko ga preberem jaz, gre v čakalnico, kjer ga ljudje berejo, ko čakajo, da pridejo na vrsto v mojem uradu. Od tu gre v bolnico — enkrat v eno, potem v drugo — in zopet naprej. Največkrat ga seveda ne dobim več nazaj; jaz sem pa vesel, da naši katoliški bolniki nekaj pametnega dobijo v roke.

Stajerci in oni s Kranjskega le gotove stvari pregledajo. Primorci in oni iz okolice Trsta pa vse prelistajo in natančno preštudirajo. Članki so brez dvoma zelo dobri. Ko tu čitam časopise, vidim, da je v tem listu vse isto, pa prav dobro razloženo stanje sveta.

Srečno novo leto in pogumno naprej!

Msr. Stanko Grims, Merlebach, Francija

Pismo slovenskega izseljenkega duhovnika v Franciji je pač dovolj zgornje. Če se kdo dvomi, ali ima KG svoje poslanstvo, mu priobčeno pismo more vse domne preganiti. Naš tednik ima svoje poslanstvo med slovenskim ljudstvom tu in v vsem zamejstvu. Le škoda, da ga ne moremo še bolj razširiti. Glede kvalitete člankov, ki jih priobčujemo, ste tudi slišali glas, ki nam ni v nečast, čeprav vemo, da se da tudi KG kritizirati in da ga kritizirajo. Toda kje je na svetu človeško delo, ki bi bilo popolno? Poleg tega ne pozabimo, s kako skromnimi sredstvi razpolagamo v primeru z drugimi časopisi. Naš tednik je pa kvalitetno dober tudi zato, ker je svoboden. Nima gospodarja nad sabo, ki bi mu ukazoval, kaj mora in česa ne sme priobčevati. Eđini gospodar nam je vest.

Kdor ljubi svobodo, bo zato bral in naročil Katoliški glas; kdor ljubi diktaturo, mu je in mu bo nasproten. (Ured.)

Sveti oče rimskim plemičem

Sveti oče je nedavno dejal rimskim plemičem, da so se časi spremenili in da razmere zahtevajo, naj se Cerkve prilagodijo novim razmeram. Zato je plemičem delikatno, toda pogumno povedal, da se v bodoče ne bo več posluževal njihovih uslug. Praktično jih je odsvolil. Časopisi pravijo, da je to prvi korak za preosnovno rimske kurije. Vatikan naj zadobi značaj duhovnega središča brez nepotrebne zunanega svetnega bleska in navlake, ki se je skozi stoletja nabirala. Včasih je bilo vse to primerno, danes pa je v popolnem protislovju z duhom časa. Ne vemo še, kako bo sveti oče svoje načrte izvršil in uredil bodoče življenje v Vatikanu. Sveti oče je povabil plemiče, naj se posvetijo apostolatu, dobrotelnosti in naj pospešujejo v svojih družinah duhovniške poklice.

Nastop tržaških cerkvenih zborov

Konec aprila bo spet nastop tržaških cerkvenih pevskih zborov. Dvakrat je bil nastop v jeseni, a se zdi, da je bolj primeren čas spomladati, zato bo letos prišlo do spremembe. Organizatorji nastopa želijo, da bi sodelovalo čim več cerkvenih zborov. Čas za prijavo je do 31. marca. Nastop bo 27. aprila. Upamo, da se bo nastopa udeležilo tudi več slovenskih cerkvenih zborov.

Dobrotelna nabirka nemških katoličanov

V preteklem letu je dobrotelna ustanova nemških katoličanov Misereor zbrala 12 milijonov 750 tisoč dolarjev. To je doslej največja vsota, ki so jo zbrali v enem letu. Vsota je bila razdeljena med potrebne po svetu. Dobrotelni ustanovi predseduje kardinal Frings.

Umril je G. Ricciotti

V Rimu je umrl svetovno znani sveto-pisemski strokovnjak Giuseppe Ricciotti. Njegovo življenje Jezusovo je v italijanskem jeziku doseglo 14 izdaj in okoli 15 prevodov v razne jezike. Slovenski prevod

je pripravil Rafko Vodeb, izdala pa ga je Mohorjeva družba v Celovcu. Med strokovnjaki je dobro poznana tudi Ricciottijeva knjiga o izraelski zgodovini. — Kdor nima še Ricciottijevga Jezusovega življenja v slovenščini, naj si ga oskrbi. To je res branja vredna knjiga.

Mednarodni liturgični kongres

V Mainzu v Nemčiji se bo od 21. do 24. aprila vršil mednarodni liturgični kongres. Tema kongresa bo koncilska konstitucija o liturgiji. Kongresa se bo udeležilo okoli tisoč liturgistov iz raznih dežel.

Kardinal Wyzsinski v Avstriji

V Avstriji pričakujejo, da se bo kardinal Wyzsinski 1. maja udeležil romanja v Marijino svetišče Mariazell. Romanje organizirajo člani katoliških mladinskih delavskih organizacij.

Marijine kongregacije po svetu

Mednarodna zveza Marijinih družb priznava Marijine družbe v devdesetih deželah. Se bolj je razširjena dobrotelna ustanova Vincencijevih konferenc, ki ima svoje odseke v 91 deželah in državah. Najbolj razširjena je pa Marijina legija, ki deluje že v 1200 škofijah.

Marijine družbe po svetu štejejo sedaj 2 milijona članov. V jeseni so družbe praznovalle 400-letnico ustanovitve. Poročajo, da so kongregacije po tej obletnici posvetile posebno skrb duhovnim vajam, zlasti zaprtim.

Kardinal Wyzsinski razlaga okrožnico »Mir na zemlji«

Z govorom o temi »pravica človeka do resnice, pravice, ljubezni in svobode« je pričel ta teden poljski primas Wyzsinski v cerkvi sv. Ane v Varšavi z vrsto verskih govorov, ki so posvečeni okrožnici papeža Janeza XXIII. Mir na zemlji. Kardinal je osebno poskrbel za poljsko izdajo omenjene papeževe okrožnice.

Ceferin Nemuncurá (Moč molitve)

Spreobrnjenje svetega Pavla je danes. Zaključek svetovne molitvene osmine za cerkveno edinost. Pa sem se spomnil dogodka, ki se je zgodil prav v teh dneh pred tremi leti, tam daleč na južni polobli Rio Negra (= črne reke), v južnem delu Argentine. Vedite pa, da je pokrajina Črne reke precej obširna, meri nad 200 tisoč km². (Čela Italija pa 301 tisoč km²) Tiste dni sem bil v Choel Choel, kamor spada tudi Chimpay, kjer je bil l. 1888 krščen Ceferin Namuncurá, sin znamenitega araukanskega poglavarja, »kralja pamp«, ki se je, kot zadnji indijanskih kacicov, moral ukloniti argentinski osvajaški vojski. Nove oblasti so vedno bolj potiskale siromašna indijanska plemena v hribovito Kordiljero. Salezijanski misijonar, katere je poslal tja sv. Janez Bosko leta 1875, so evangelizirali in reševali, kar se je dalo. Saj upravičeno nazivljejo prvega misijonarja Janeza Kaljera, poznejšega kardinala, »civilisador de la Patagonia«, ki je s svojimi šolami in vzgojnimi zavodi toliko doprinesel h kulturi in napredku.

Vrnimo se k Ceferinu. Komaj enajstleten je že sprevidel, da bi mogel koristiti in pomagati svojemu rodu le, če se česa nauči. Oče, ki je dobil čin polkovnika, ga res pelje v Buenos Aires. V državni

šoli se ne počuti dobro. Po posredovanju bivšega predsednika republike Saenz Peña, pride v Don Boskov zavod. V katoliškem zavodu je zacvetela njegova plemenita duša. Tako hitro je ta »divjak«, »indio« napredoval, da je v kratkem prednjačil vsem v vedenju, učenju in svetosti. Z jekleno voljo se je poprijel tudi študija verouka: »Le zakaj se tako ženeš,« so mu oporekali nekateri tovariši. Ta pa: »Moram. Enkrat hočem pomagati in poučiti svoje rojake tam v Rio Negro in Neuquenu, ki prav malo znajo o Bogu, skoro nič o duši in večnosti...« Ko je spoznal življenje Dominika Savia (prištet k svetnikom leta 1954), ga je skušal v vsem posnemati. Bil je središče življenja in veselja v zavodu. Z besedo in zgledom je tolikim pomagal, da so postali boljši. Mali apostol je hotel postati misijonar. Zaradi slabotnega zdravja ga predstojnik J. Kaljera premesti v Viedmo (glavno mesto Rio Negra), da bi ga patagonski domači zrak okrepil. Zdravniki so mu svetovali milejše italško podnebje. Kardinal Kaljera v zvezi s sabo v Rim, da bi tam dovršil svoje filozofske in nato bogoslovne študije. V Italiji so mu pripravili kraljevski sprejem: tako na kraljevskem dvoru, kot pri papežu, ki mu pokloni med-

ljo »ad principes«, kraljevskemu sinu patagonskih pamp. Zelo ostru zima leta 1904. je zrahljala že itak slabotno Ceferinovo zdravje. Prepeljejo ga v Rim, kjer pa že naslednje leto, 11. maja 1905., vdan v voljo božjo, svetniško umre. Ko je sveti Pij X. zvedel za njegovo smrt, je dejal: »Salezijanski misijoni v Patagoniji so izgubili z njim veliko upanje, a v nebesih so pridobili še večjega priprošnjaka... Njegove ostanke so prepeljali 1924. v domovino. Leta 1945 se je začel kanoničen postopek, ki ga je obredna kongregacija kardinalov v Rimu odobrila 11.12.1956. Upamo, da ga bo Cerkev kmalu proglasila k blaženim.

Danes romajo na njegov grob od vseh strani Argentine in tudi iz inozemstva. Na propagandni center »pro Ceferino« prihaja dnevno od 50 do sto pisem, ki poročajo o izrednih milostih in uslišanjih na priprošnji služabnika božjega Ceferina Namuncurá. Skoraj gotovo bo Ceferino prvi argentinski svetnik.

V kraju Stefanelli, kjer sem prebil nad 10 let, živi po vsej gornji dolini Rio Negra občeznana oseba dr. Boltauser. Vsi ga cenijo in spoštujejo, saj je kot zdravnik tako socialno čuteč, da pomaga vsem, revnim tudi zastoj. Bil je protestant, žena in otroci dobri katoliki. Pred tremi leti pa nevarno zbolil. Potrebna bi bila nujna operacija. Ker je bil že bolj v letih, se je družina upravičena zbal. Vsi se z živo vero zatečejo k Ceferinu. Žena in otroci opravljajo k njemu devetdnevno, pristopajo k sv. zakramentom. Sobota je bila, ko jo zaključijo. Drugi teden bi moral v 600 km oddaljeno mesto Bahia Blanco pod operacijo. Toda prišlo je drugače. Poslušajte!

V soboto ponoči ima ta protestantski zdravnik dr. Boltauser videnje. Sanje? Ne! Prikaže se mu Ceferino, prav tak kot na fotografiji, ki visi v njegovi sobi. »Gospod doktor,« mu pravi, »hagase católico!« = postani katoličan! Mož ne more verjeti svojim očem in ušesom. Znova pravi isti jasni in razločni glas: »hagase católico!« In še enkrat: »postani katolik, čimprej, takoj!«

Ta dobri mož je komaj čakal nedeljskega jutra. Že zgodaj pokliče k telefonu družinskega prijatelja, župnika iz Cipollettija msgr. Ellorietta: Prosim, da takoj pridete k meni na dom. Ta pa: »Ne morem. Nedelja je. Imam tri maše in več krstov in sem sam, nimam časa. Doktor pa hud: »Kaj? Da nimate časa? Če mene, zdravnika, kličejo popolnoč, grem takoj, nikoli ne rečem: nimam časa... Zadeva je nujna.« Župnik mu obljubi, da pride po drugi maši, po deseti uri... Lahko si mislite kakšno veselje za družino, ko je videla uspeh svoje molitve. Bolečine so prenehale, operacija nepotrebna. Ceferino mu je po molitvi cele družine izprosil telesno in dušno zdravje. Postal je član katoliške Cerkve, in po njej živi. Ker ga vsi poznajo in spoštujejo, se je ta dogodek hitro razvedel in še povečal Ceferinovo slavo kot priprošnjaka pri Bogu...

Dan gobavcev

V nedeljo 26. januarja so se po svetu spominjali gobavcev. Je bil to že enajsti dan za gobavce. Lani so ga praznovali v 117 deželah. Računajo, da je danes na svetu približno 15 milijonov gobavcev. Največ jih je v Aziji (10 milijonov), v Afriki tri, v Evropi sedem tisoč. Nadalje računajo, da se od teh gobavcev zdravijo samo trije milijoni. Bolezen je ozdravljiva, če je pravočasno preskrbljeno za bolnike. Zato skušajo na ta dan vzbuditi zanimanje in skrb za to vprašanje. Najprej so potrebna sredstva za zdravljenje. Nadalje je potrebno, da se svet prepriča, da gre za težko bolezen, ki pa nikakor ni sramotna, in treba je poskrbeti za zdravljenje kakor pri katerikoli drugi težki bolezni. Čim bolj se bo svet za gobavce zanimal, tem bolj bodo ti občutili pogum in novo upanje.

Film o papeževem romanju

V francoskih kino dvoranah so pričeli predvajati dokumentarni film o potovanju svetega očeta Pavla VI. v Sveto deželo. Film se imenuje: Po Kristusovih stopinjah in so ga izdelale skupno vse francoske družbe za dokumentarne filme. Film traja 13 minut in na kratko prikazuje vse glavne postaje papeževga romanja. — Tudi neka italijanska družba je izdelala kratek dokumentarni film, ki ima naslov Romanj v Sveti deželi. S tem filmom, ki ga bodo v kratkem predvajali po vseh italijanskih kino dvoranah, se je hotelo poudariti pomen molitve in pokore, ki sta prevevali romanje papeža Pavla VI.

OB PRAZNIKU APOSTOLA MLADINE 31. JANUARJA

Don Boskova zmaga v molitvi

V predsobi don Boskove pisarne je čakal odlični gospod s svojim sinom. Ko pride vrsta nanj, vstopi. Dečko je ostal v predsobi. Ko pozdravi don Boska, mu reče:

»Ali ste videli tega fanta? V razne zavode sem ga že dal. Povsod so ga izključili. Fant je že vse bral, vse videl, vse vrste lamparij naredil. Pomagajte mi. Ni hudoben; le brez vere je že. ...Mater in mene bo spravil v grob... Prosim vas, sprejmite ga v vaš zavod.«

Don Bosko je malo pomislil, nato pa odgovoril: »Zakaj pa ne? Pokličite ga!«

Oče gre ves vesel v čakalnico po sina. Ta vstopi v rokami v žepih in prezirljivo pogleda don Boska. Ta se mu nasmehne. Oče ju pusti sama.

Don Bosko, ki je imel poseben dar, da je osvajal srca, in moč besede, ki si jo je izprosil na dan prve svete daritve, ga je naglo ukrotil. Končno mu predlaga:

»Kaj se ti zdi? Bi morda hotel ostati tukaj?«

»Bi,« odgovori fant, »toda pod temi pogoji: 1. da mi ne govorite o spovedi; 2. da mi ni treba hoditi v cerkev; 3. da lahko odidem, kadar hočem...«

Kaj bi kdo izmed vas naredil pod takimi pogoji? Don Bosko ni trenil z očesom. Takoj ga je sprejel, oostal je v zavodu. Svetnik se je z njim vsak dan pogovarjal na dvorišču; toda nikdar o verskih rečeh. Ko so drugi odšli v kapelo, je on postajal po hodnikih in si poživljaval popevke po zadnji modli. Don Bosko pa je molil in naročil, da naj molijo zanj. Prišel je dan, ko je fant le sprevidel, da se drugi dečki ne zmenijo za njegovo vedenje. Postajalo mu je dolgčas. Vstopil je v cerkev iz radovednosti. Potem je začel zahajati redno. Nekega dne se prikaže pred don Boskovo spovednico...

Ne vemo, kaj je pripovedoval don Bosku, niti ne, kaj je svetnik govoril mlademu srcu. Dejstvo je, da se je fant ves solzan vračal na svoj prostor, kjer je ostal dolgo, ves zatopljen v skesano molitev, poln nepopisne sreče, o kateri se mu prej niti sanjalo ni. Se se je vrnil drugičkrat k spovednici. Nekega lepega dne pa je pristopil k angelski mizi. Od tedaj je postal drug človek. Ponižen, srčno dober tovariš. Don Boskova molitev in dobro prejeti sveti zakramenti, so dvignili tega reveža iz moralne revščine v bogastvo božje milosti. Dvoje peruti: molitev in zakramenti sta začeli delovati — in zmaga je bila tu.

J. P.

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Bravci pišejo

Dragi gospod urednik!

V predzadnji številki ste priobčili članek »Naš kulturni davek«, kjer poveste žalostno resnico, da ljudje gmotno in moralno premalo podpirajo dober slovenski tisk. Rad bi k temu nekaj dodal. Zdi se mi, da bi ljudje je kupovali katoliške liste in revije, toda primanjkuje požrtvovalnih posameznikov, ki bi delali propagando za tisk;

vse naše delo je premalo načrtno in prešibko organizirano. Katoliški laiki in žal tudi nekateri duhovniki premalo delajo na tem področju. Samo en primer naj navedem kot dokaz.

Omenili ste mladinski list Pastirček. Pred leti ga je moj otrok dobival v ljudski šoli, kjer ga je delil katehet. Od lani naprej ga ni več prinašal domov. Letos pa mi je prinesel Galeba in dejal, da je dal učitelj z naročilom, da mora vsak mesec prinesiti zanj 50 lir. Vprašal sem, če je katehet kaj omenil o Pastirčku. Dobil sem negativen odgovor. Enak položaj je na neki ližji gimnaziji. »Pastirček« je med dijaki premalo razširjen. Kaj bi ne mogel n. pr. katehet prevzeti propagando in razpečevanje tega mladinskega katoliškega mesečnika?

Torej vidite! Nekoliko načrtnega, organiziranega dela ter malo dobre volje, požrtvovalnosti in manj zaneslosti med katoliškimi laiki in duhovniki, pa bi zadeva katoliškega tiska bolj napredovala. Oče

Popolnoma se strinjamo z vami in z vašimi ugotovitvami. Zopet enkrat moramo ugotoviti, da so otroci teme modrejši in tudi pogumnejši kot otroci luči. (Ured.)

Članek o Slomšku v »Meddobju«

Zadnja številka revije »Meddobje«, ki izhaja v Argentini, ima daljši članek o škofu Slomšku, ki ga je napisal France Dolinar. Naslov članka je: Oče slovenske cerkve. Ob stoletnem obhajilu Slomškovega preobhoda 24. septembra 1862. Članek obsega 25 strani in je po mnenju strokovnjakov eden najboljših člankov, če ne celo najboljši, ki so bili kdaj napisani o škofu Slomšku. Članek se tako zaključuje: Slovenski raziskovalci Slomškovega življenja so gledali v njem »utelečenje najbolj plemenitih slovenskih lastnosti«, »predstavniška eksistenčni pravic majhnih narodov«, »posvetitelja značilnih slovenskih lastnosti«, zdi se pa, da vse te oznake povzema »oče slovenske cerkve«. Zatorej Slomšek-svetnik pomeni Slovincem več kot kateri drugi svetnik slovenskega rodu. Če v prvem slovenskem svetniku slovenski narod doseže svojo zrelost v Cerkvi, v svetniku Slomšku slovenska cerkev dobi svojo posvetitev.

Novo preganjanje v Kongu

Sedem ameriških anglikanskih pastorjev so rešili iz Konga ameriški helikopterji, potem ko so bili njihovi misijoni v Kandalu uničeni po gverilskih četah. Skupno z njimi se je rešilo tudi sedem katoliških redovnic. Ena izmed redovnic je povedala, kako so sami vaščani oboževani z noži, puščicami in loki napadli misijon, v naselju Kilembe in z noži umorili tri duhovnike. Redovnice so jih pozneje, ko so podivjani vaščani odšli, pokopale. Pozneje so vas zažgale in uničile čete, ki so v službi kitajskega komunizma. Našli so namreč propagandne letake in navodila Mao Tse-tunga o partizanski vojni.

Dežela in Slovenci

ZA SLOVENSKEGA ZASTOPNIKA
V DEŽELNEM SVETU!

Italijanski parlament je prejšnji teden dokončno odobril volilni zakon za deželo Furlanija - Julijska Benečija. »Katoliški glas« je svojčas podrobneje pisal o posebnem statusu, s katerim se ustanavlja dežela Furlanija - Julijska Benečija, kakor tudi o volilnem zakonu, ki je bil te dni sprejet. Zdaj je vse pripravljeno. Potrebno so še deželne volitve, da bo lahko nova dežela zažvela.

ZA NASO MANJSINO KRIVICEN ZAKON

Vemo, da nam tudi Slovencem naklonjeni krogi večkrat očita, da se vedno proglašamo za žrtve, toda ob tej priložnosti ne moremo mimo važne ugotovitve: ko je pokojni Alcide De Gasperi s skupino krščanskih demokratov sodeloval pri sestavljanju sedanje italijanske ustave, je predlagal tudi deželno ureditev v državi. Vsaka dežela naj dobi svoj statut. Dežela Aosta, Tridentinsko - Gornje Poadiže ter Furlanija - Julijska Benečija pa naj dobijo posebni statut predvsem zato, ker tam živijo narodne manjšine, ki morajo biti tudi s statutom zaščitene. Prav tega De Gasperijevega duha pa je malo, odločno premalo tako v posebnem statusu za Furlanijo - Julijsko Benečijo, kakor v pravkar sprejetem volilnem zakonu. Za to pomanjkljivost so odgovorne vladne in opozicijske stranke, od krščanskih demokratov do komunistov. Medtem ko statut v 3. členu vsaj na splošno omenja pravice slovenske manjšine, gre volilni zakon sploh preko nje. Če naj bi dežela s posebnim statutom v smislu De Gasperijevega namenov med drugim res tudi koristila slovenski manjšini, bi moral volilni zakon zagotoviti izvolitev primerne števila slovenskih zastopnikov v deželni svet. Tega pa ni, in zato je treba ugotoviti, da je volilni zakon za našo manjšino krivičen. Upošteva le interese velikih strank, zlasti krščansko-demokratske, komunistične, socialdemokratske in socialistične, ki so šle mimo koristi slovenske manjšine v deželi ter so pri glasovanju za volilni zakon mislile le na možnost za čim večjo lastno uveljavitev. To lahko ugotovimo kot kristjani in demokrati. V javnosti in za zgodovino naj bo zabeleženo, da člani slovenske manjšine s takšno ureditvijo nismo in ne moremo biti zadovoljni. Kot realisti jo seveda moramo vzeti na znanje.

ALI LAHKO DOBIMO
SVOJEGA SVETOVAVCA? — DA!

Po volilnem zakonu je dežela razdeljena na pet okrožij. Prvi deželni svet bo imel 61 članov. Od tega odpade na tržaško okrožje 15 svetovavcev, na gorisko 7, na videmsko okrožje 21, na pordenonsko okrožje 12 in na tolmeško okrožje 6 svetovavcev. Beneška Slovenija spada pod videmsko okrožje, Kanalska dolina pa pod tolmeško. Ali je možno, da bi po sedanjem volilnem zakonu Slovenci dobili vsaj enega svetovavca? Je, in sicer skozi stranska vrata. Na osnovi zadnjih političnih volitev predvidevajo, da bodo dobili pri deželnih volitvah krščanski demokrati 23, socialni demokrati 6, liberalci 3, italijanski socialisti 9 (če ne bo večjih premikov zaradi razkola v stranki), italijanski komunisti 11 in

mislovci 3 svetovavce. Ostanke še eden, karetera bo dobila tista lista, ki bo imela v vsej deželi največji ostanek. Če bi Slovenci nastopili s skupno slovensko listo povsod, kjer moremo, zlasti na Tržaškem in Gorškem, lahko skupaj zberemo toliko glasov, da bo naš ostanek največji in s tem izvolimo vsaj enega zastopnika slovenske manjšine v deželni zbor. Na delo se moramo spraviti takoj, kajti pravilo, da bodo volitve 19. aprila ali 10. maja.

J. N.

Latinščina ali ne?

V slovenskih šolskih krogih na Tržaškem in Gorškem se zadnje tedne živahno razpravlja o učnih načrtih za slovenske srednje šole. Dobro in prav je, da se o nekaterih važnih vprašanjih, ki so s tem v zvezi, poučijo tudi starši in sploh vsa slovenska javnost.

Danes naj spregovorimo nekaj besed o latinščini na novi enotni, obvezni srednji šoli. Slišijo se glasovi, da so nekateri šolniki za to, da se latinščina v II. razredu enotne srednje šole odpravi. Ni naš namen razpravljati, ali je znanje latinščine zares nujno potrebno ali ne. O tem so misli zelo različne. Toda državni zakon je latinščino vpeljal v II. razred enotne srednje šole. To je sedaj dejstvo. Isti državni zakon pa pravi tudi, da bodo učenci, ki bodo hoteli vstopiti v klasično gimnazijo, morali polagati izpit iz latinščine.

Za slovenske dijake se že sedaj postavlja vprašanje: ali učenje latinščine v II. in III. razredu srednje šole ali pa jim bodo zaprta vrata v klasično gimnazijo in licej in od tam na slovestvo in filozofsko fakulteto. Da bi se kdo zasebno učil latinščine, si težko predstavljamo. Tudi bi bil hudo oškodovan, ker bi moral plačevati drage privatne lekcije, medtem ko bi pri obveznem pouku latinščine v srednji šoli nosila stroške država, ki bi plačevala polklicnega profesorja.

Pa je treba preudariti še nekaj, namreč usodo klasične gimnazije in liceja v Gorici. Ako ne bo obveznega pouka latinščine v II. razredu enotne srednje šole, lahko že zdaj izračunamo, kdaj bo ta zavod začel umirati. To bo v šolskem letu 1966/67, torej za dve leti. Takrat se bo ustavil naravni dotok učencev; pravega narasčaja ne bo več. In pet let pozneje, na koncu šolskega leta 1970/71 se utegne zgoditi, da se bodo zaprla šolska vrata slovenskega klasičnega liceja za zadnjim dijakom. Ene važne višje srednje šole ne bomo imeli več in niti kričati ne bomo mogli, da so nam jo zaprli fašisti ali sovinsti. Zaprli si jo bomo sami.

ZA DOBRO VOLJO

Slavnostni govorniki

Na neki večerji so se vrstili razni govorniki. Nazadnje je vstal še nekdo, ki je bil znan po svojih dolgih napitnicah. »Kdo bo še nastopil za njim?« vpraša že utrujeni gost svojega soseda.

»Za njim bo nastopila samo še jutranja zora!«

vrst. Nemci so šli na čistko, vozila pa so tja natlačili. »Marija, varuj me!« je molil gospod Dušan in stopal mimo tankov in avtoblind. Tu pa tam ga je nemški stražnik začuden pogledal in ga molče pustil dalje. V duši mu je bilo: »Stopal boš čez gada in modrasa, z nogo teptal leva in zmaja.« (Ps 90, 13)

Že je prišel do cerkve, že je hotel zapeti Magnificat, ko zadoni ukaz: »Halt! - Stoj!« Pred njim stoji Nemeč in mu moli naproti strojno. Župnik obstane kot ukopan. Vztrepeče in silna grenkoba mu zalije dušo. Pokaže na podobo in reče: »Dovolite, da jo odnesem v cerkev, Marijina podoba je!« — »Pokaži, kaj nosiš!« Župnik odgrne podobo, Nemeč povese orožje in pogleda podobo: oči se mu ustavijo na Detecu Jezusu, ki tako pristrčno steza ročice, in mu nato splavajo na Marijino obličje, tako mlo v materinski sreči. Vojak je kot omamljen. »Pojdite!« pravi, »nesite jo v cerkev, a vrnite se takoj!«

Župnik je odhitel ves srečen v cerkev in odložil podobo na varni kotiček v zakristiji. Nemci so zunaj nestrpno kričali: »Sofort! Heraus! - Takoj! Ven!« Se z bombami mi zasujejo cerkev, se je stresel in brž stopil na plan.

Župnikova sestra Vida je prihitela in izročila bratu brež in nahrbtnik s perilom. »Weiter! - Naprej!« je kričal esesovec. Odšel je vdano z njim, v sencih mu je močno nabijalo, bil je docela zmeden in otopel, kot v sanjah.

„Most“ in konvencionalna morala

Po enomesečni zamudi je končno prišel med nas MOST, nova revija, za katero je bilo precej reklame. Tudi v našem listu smo novo revijo napovedali, ker sta uredniški odbor in njegov program dajala upanje, da bo revija resna in sprejemljiva tudi za krščansko usmerjenega bralca. Sedaj, po izidu prve številke, pa moramo reči, da smo se ušeli. Od velikih obljub in pričakovanj je ostalo le malo.

Če pustimo ob stran literarno vrednost raznih prispevkov, ki so nekateri dobri, drugi manj dobri, naj to presojajo drugi, ki se čutijo bolj poklicane, bi se tu želele postaviti ob prispevku, ki zavzema eno tretjino obsega revije, ki je torej njen glavni del, to je novela Aleša Lokarja PRAZNINA. Ako bi rekel, da je že naslov tudi ocena novele, bi bilo dovolj. Toda ker je neki kritik to novelo pohvalil in dejal, da nas veseli Lokarjev pripovedni talent, kakor se kaže v tej noveli, moramo o njej kaj več povedati.

Predvsem ni to nič izvirnega. Takih novel najdeš v italijanskih ilustriranih tednikih na ducate. In tudi mislim, da jih ni težko napisati, saj se ponavlja vedno isti problem: /seksualnost pa seksualnost. On uide svoji ženi na kratke počitnice in po opravih. Seveda gre v tuje mesto. Pri Lokarju gre na Reko (in ne v Reko, ker bi se utopil). Tam se v Opatiji na plesu seznanil z lahkim dekletom, ki išče avantur (v Italiji bi ji rekli passeggiatrice). Slučajno ni to Nemka ali Nordijka, temveč Slovenka. To je originalno pri Alešu Lokarju. Kajti Slovenci moramo vendar dokazati, da smo v vsem enaki drugim. Po spoznanju pride do skupnega bivanja v hotelski sobi. (Spodobnemu advokatu Tomažiču se drugače niti ne spodobi.) Po nekaj večerih in dnevih takega ljubimkanja se vse podere in vsak gre na svojo stran. »Nič si nista povedala in tudi sedaj si nimata kaj povedati.«

Postarani Tomažič se vrne domov k svoji ženi v Trst in se tolaži: »Jutri bo že bolje, jutri bomo začeli znova.« Zal mu je le po mladosti, ki jo je užival in enkrat in samo enkrat ljubil, sedaj pa mu ni dano več.

Koliko sličnih trparij je človek že morda bral v slovenskem in drugih jezikih v zadnjem desetletju, odkar je celo Evropo zajela obsedenost seksusa, da mladi in stari ne vidijo izven njega ničesar več. Ali je bila res potrebna nova revija, da morejo izhajati slične stvari? Zakaj se g. Lokar ni obrnil na kako drugo že obstoječo revijo v Ljubljani, ki bi mu njegov »umotvor« rada objavila? Naše mnenje je, da se je revija z objavo te novele dobremu delu slovenskega občinstva slabo predstavila in se zelo oddaljila od programa, ki ga beremo na prvi strani: »Nova revija ni in noče biti glasilo kake stranke, pa tudi ne kake ideologije v ozkem pomenu besede, marveč roka, ki se ponuja ljudem čistih namenov in dobre volje.« A kako naj človek »čistih namenov in dobre volje« molče pristane, če pisatelj o slovenskih dekletih in ženah izreče sodo: »Vse ste enake. Vsi vedo, kakšne ste: komaj vidite hlače, že ste moškemu na razpolago...« Mislim, da take sramote na račun Slovenk ni še zapisal noben ne slovenski ne tuj pi-

satelj. Morali smo čakati novo revijo, da smo to brali.

Pa pustimo to. Kar nas čudi, je tudi neki kritik, ki stalno sodeluje pri nekem slovenskem tedniku in je pri kritiki o MOSTU zapisal, da novela Aleša Lokarja »opisuje izlet tržaškega advokata onstran državne meje in tudi onstran konvencionalne morale.« Torej je zakonska zvestoba postala le »konvencionalna« morala. Vemo, da je tako za nekatere moraliste, ki izpovedujejo materialistično življenjsko nazorje, toda da je tega mnenja tudi kritik tržaškega tednika, si pa nismo mislili. Zakonska zvestoba ni več božji zakon, ki pravi: Ne nečujti!, nego samo stara tradicija, ki prav, da jo čimprej odpravimo!

Ob takem pisanju razumemo samo to: Tuja učenost vdira z vedno večjo silo med slovenske ljudi in le malo jih je, ki se ji niso še vdali, ne samo doma, tudi v zametstvu. Posledice te tuje učenosti čutimo vedno bolj vsi in pravi se ji: moralno in biološko propadanje slovenskega naroda. Ali misli tudi MOST prispevati svoj delež k temu?

Naša želja je, da bi uredniški odbor, ki ima brez dvoma dobre namene, kot kažejo drugi prispevki v reviji, uvidel pravo poslanstvo Mostu in napravil iz revije sredstvo za moralni dvig slovenskega ljudstva in ne za njegov moralni in biološki propad. Za to na žalost skrbijo že premnogi drugi.

(r+r)

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Dr. Valentin Inzko — nadzornik slovenske gimnazije

Avstrijski prosvetni minister je imenoval dr. Valentina Inzka, profesorja slovenskega na celovškem učiteljski, za nadzornika slovenske gimnazije in slovenskega pouka na korških srednjih šolah.

Novo imenovanje je velik uspeh korških Slovencev, saj je s tem zagotovljen uspešen napredek na šoli. Dr. Inzko je namreč strokovnjak za slovenski jezik in obenem goreč prosvetni delavec in krščanski politik. Združuje torej v sebi vse lastnosti dobrega nadzornika, ki ne sme biti le zgolj uradnik in strokovnjak, temveč mora imeti tudi ljubezen do šole in do rodne jezika in domače kulture. Novi nadzornik je med drugim predsednik Narodnega sveta korških Slovencev, ki je najvišji politični forum katoliških Slovencev na Korškem, odbornik Mohorjeve družbe, podpredsednik Krščanske kulturne zveze itd. Dr. Inzko, ki je dobro znan tudi na Primorskem, saj je ponovno prišel sem s študenti in raznimi društvi, iskreno čestitamo!

V Cedadu so otvorili dom

»Ivan Trinko«

V nedeljo 26. januarja so v Cedadu otvorili prenovljene prostore prosvetnega društva »Ivan Trinko«. V teh prostorih bodo benčki Slovenci sedaj imeli svoje kulturne večere in urejevali svoje zadeve, ker jim bodo vedno na razpolago kompetentni ljudje.

darle izpusti. Župnik Gregorec je pogumno stopil k poveljniku. »Gospod komandant!« je pričel. »Vaši častniki trdijo, da hočete uničiti brezbožne komuniste, a tu ste prijeli naše verne ljudi in celo dva duhovnika, ki pač nista komunisti. Le kaj si bo mislilo naše ljudstvo, če mu odvzamete dušnih pastirjev. Kaj sta zakrivila duhovnika, da ju hočete deportirati v Nemčijo? Jamčim zanju!«

Poveljnik ga je prodirno pogledal in nato povslel oči. Morda je bil sam katoličan, morda mu je v onem hipu vstala v duši podoba lastnega župnika. Obrnil se je k naredniku in velel: »Izpustite ona dva duhovnika.«

Kriški in ajdovski sta oklevala. Kako naj zapustiva sojenike, med katerimi so bili tudi njuni župljani? A že ju je zajela nova skrb: kdo bo ščitil ženske, otroke, bolnike, zapuščene domove, če ne bo duhovnikov po vaseh? Pred Dušanovimi očmi je nenadoma vzrastla podoba svetogorske Matere božje, ki jo je treba rešiti. »Pojdite!« je zagrabil sobrata za roko. In odšla sta v svobodo.

Dolga kolona pobrancev se je tudi premaknila in stopila na težko pot internacije.

***

Sedemindvajseti september! Dan groze, požarov, solza in krvi! Spet je Atila vdrl v deželo, spet so Turki plenili in morili. Krvooločni esesovci so krdeloma vpadali v vasi, zažigali, strahovali in nasilno odva-

Radio Trst A

Spored od 2. do 8. februarja 1964

Nedelja: 9.30 O vincu zapojimo. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Otok zakladov«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 Radijska novela: Ksaver Meško: »V korških gorah«. — 18.30 Kino, večerj in danes. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret: »Ljudstvo baja, ljudstvo poje: (7) »Ljudske ženitovajske pesmi«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklorne: »Ljudstvo baja, ljudstvo poje: (7) »Ljudske ženitovajske pesmi«. — 18.00 Glasovi iz narave. — 19.15 Radijska univerza: (2) »Se o posredni in neposredni demokraciji«. — 19.30 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Zbor »Hrast« iz Dordoboda in Zbor »Arturo Zardini« iz Rizzija. — 21.00 Georg Friedrich Händl: »Roselinda«, opera v treh dejanjih.

Torek: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Italijanska po radiu: Osnovni tečaj: 23. lekcija. — 19.15 Pisani balončki. — 21.00 Pregled italijanske dramatike; komedija v 18. stoletju. Prizori iz del: »Krcmarica«, »Robavski« in »Primorske zdravice«. — 21.50 Slovenski solisti.

Sreda: 11.45 Jugoslovanski pevci in orkestri. — 12.15 Brali smo za vas. — 13.30 Pol stoletja melodij. — 18.00 Znanstveni leksikon. — 18.30 Nove plošče resne glasbe. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: »Zbor »S.A.I.C.I.« iz Torviscosa. — 19.15 Higiiena in zdravje. — 21.00 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Po društvi in krožkih: (6) »Orkester Miramar«. — 18.00 Italijanska po radiu: Osnovni tečaj: 24. lekcija. — 18.30 Solistični koncert. — 19.15 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. — 21.00 »Boter Andraž«. Komedija v treh dejanjih.

Petek: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bila je nekoč... Venec pravljice, pripovedk, legend. (14) »Začarana košuta«. — 18.30 Solisti Julijske Benečije in Furlanije: Flavist Miloš Pahor in Kvartet Simini. — 19.15 Radijska univerza: Električna: (3) »Količina elektrike«. — 19.30 Z drugega mednarodnega zborovskega natečaja »Cesare Augusto Seghizzi«. Zbor »Giuseppe Schiff« iz Chioprisa, in zbor »Svoboda« iz Kopra. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe.

Sobota: 12.15 Zimski turistični razgledi. — 15.30 »Visoka pesem«, igra v petih dejanjih. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: (11) »Od Tomaža Hrena do Matije Kstelca«. — 19.15 »Ob Prešernovem dnevu«, poje baritonist Marjan Kos. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor »Vinko Vodopivec«. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

jalj vse moške, ki so jih zasačili, v internacijo. Zaman jok in prošnja, zaman solze in obup.

Esosovci so postopali zelo kruto z odpeljanci. Poniževali so jih in premljeli mučili. Tega so prisilili, da jim je bil za nosača streliva, onega, da je kot težak popravil ceste ali razstreljene mostove in spet drugega, da je pahal pokvarjena vozila. Najhuje so se pa znašali nad duhovniki, nemimi glasniki človeškega dostojanstva.

V Stomažu so esosovci pograbil župnika Antona Zagarja. Na hrbet so mu naložili kaseto ročnih bomb, v roke so mu vtaknili zabojčke razstreliva in tirali so ga s seboj čez drn in strn, preko polja in njiv. Nemci so prožno preskakovali järke in potoke, gospod Anton pa, težko obremenjen, je včasih zdrknil v mlakužo in celo padel na tla. Esosovci so se tedaj surovo zakrohotali in ga še z blatom obmetavali. Kadar se mu je korak zaradi izčrpanosti zastavil, so ga z brcami in sunki poganjali dalje. Župnik Zagar je molče, kot nekdanj Kristus, stopal po poti križa in ponižanja.

Na Colu so esosovci prijeli župnika Jožeta Petriča, ko se je vračal od bolnika, kateremu je nesel sv. popotnico. Vtaknili so ga med druge odpeljance. Le kmalu so morali nastopiti pot v negotovost. Po dolgi in zelo naporni hoji so dospeli v Podkraj. Tam so jih strogo zasliševali.

(se nadaljuje)

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

Vstal je, se priporočil Jezusu v tabernaklju in jo ubral čez polje. Srečno se je prebil na Gradišče. Nikjer ni srečal žive duše, vsj so tičali doma, tišina, kot pred grozno nevihto. Pri Vrhovčevih je bilo vse natrpano ljudi, ki so klečali pred čudodelno Marijino podobo. Župnik Bratina je pokleknil in počastil nebeško Kraljico. Nato je vstal in rekel: »Nemci vdirajo v hiše. Marijina podoba ni tu več varna. Odnesem jo spet v ajdovsko cerkev. Prosite Marijo, naj me srečno vodi!« Razmaknil je nageljne in sveče, dvignil je milostno podobo in z njo blagoslovil klečeče. Zatem je ogrnil podobo s papirnatinim zavojem in si jo nadel na ramena. Ljudje so se spoštljivo odmaknili, se klanjali in pokrizevali, župnik pa je odšel, sam, čisto sam, z Marijino podobo na hrbtu in vročo molitvijo v duši proti Ajdovščini. »Svetogorska Kraljica!« je molil. »Reši sebe, reši mene!« Poslala si angele, da so nazareško hišico odnesli na varno na Trsat in v Loreto, pošlji spet angela, da me spremlja na poti do Ajdovščine.

Bolj ko se je bližal Ajdovščini, bolj ga je skrbelo. Cesta pred Ajdovščino je služila za parkirni prostor: Vsa je bila zasledena s kamioni, tanki in vozili vseh

GORIŠKE NOVICE

Miloščina za maše

Ker se vse življenjske potrebe dražijo, je goriški nadškof določil, da se miloščina za maše v goriški nadškofiji dvigne za dve sto lir. Od 1. februarja dalje je torej škofijska miloščina za darovanje ene maše 700 lir.

Kot znano, Cerkev dopušča, da duhovniki lahko sprejemajo miloščino za svete maše, ker jim je to v pomoč za življenje. Ne pozabimo, da v Italiji dobiva župnik okrog 30 tisoč lir mesečne plače, kaplani pa po 20 tisoč. Kako naj duhovnik stanu primerno živi od tako revne kongruje, posebno še, kar je prav, da ima tudi nekoga, ki mu vodi gospodinjstvo? Poleg tega je še toliko potrebnih, ki vsak dan trkajo na farovška vrata. Ali naj jih duhovnik odslovi? Zato bo vsak človek dobre volje uvidel, da je povišanje mašnih intencij bilo potrebno.

Pojasnilo goriškega župana

Odstop goriškega župana je dal raznim strankam povod, da so ga po svoje slabo tolmačili in mu dale politično ozadje. Goriški župan je zaradi tega naslovil na meščane pismo, s katerim se enkrat poudarja, da je odstopil od svoje službe le iz osebnih razlogov. Ponovno se zahvaljuje vsem, ki so mu v letih službovanja pomagali, in vsem, ki so mu v zadnjih dneh izrekli svojo zahvalo in čustva simpatije in solidarnosti.

Štipendije za dijake kmetijskih šol

Na seji pokrajinskega sveta so določili, da bodo tudi letos podelili štipendije dijakom na kmetijskih šolah. Predlagana je ena štipendija po 200.000 lir za akademika, dve po 130 tisoč lir za dijake višjih srednjih šol, tri po 90 tisoč lir za dijake nižjih srednjih šol ter 17 po 10 tisoč lir za nižje strokovne kmetijske šole. Svetovavci bodo odobrili tudi posebno nagrado za doktorske teze, ki bodo obravnavale snov pokrajinskega interesa.

Ukinili bodo vlak Trst - Monakovo

Tudi v Gorici je vzbudila veliko začudenje in nejevoljo vest, da bodo z novim železniškim urnikom dne 1. maja ukinili vlak Trst-Monakovo. To ukinitve so določili na mednarodni seji v Sofiji na pritisk avstrijske železniške uprave, ki ne zagotavlja več zveze med Beljakom in Monakovim. Italijanska železniška uprava je temu nasprotovala, kajti tega vlaka se največ poslužujejo italijanski in zlasti furlanski delavci, ki v pretežni večini delajo v Nemčiji. Zanje je ukinitve vlaka težak udarec, ker ne bodo mogli več v tako kratkem času doseči svoje domove in svoja službena mesta po Nemčiji.

Prebivavstvo Furlanije pada

Iz podatkov knjige o demografskem razvoju v videmski pokrajini, ki jo je izdal dr. Piero Mattioni, je razvidno, da je prebivavstvo teh krajev padlo v zadnjih 40 letih od 817.058 na 767.908 prebivavcev. Ta padec pa se ne nanaša na večja mesta in kraje, ampak le na Slovensko Benečijo, kjer se ljudje zaradi slabih gospodarskih razmer izseljujejo. V sedmih občinah vzhodnega dela Beneške Slovenije je bilo lani v decembru 13.606 prebivavcev, 207 manj kot leto dni prej.

Tri milijarde in pol osnove za družinski davek v Gorici

Do nedelje 26. januarja je bil na vpogled na goriškem županstvu seznam davkoplačevalcev za družinski davek za leto 1964. Skupaj je na seznamu 9.611 obveznikov, ki imajo tri milijarde in pol davčne osnove ter bodo plačevali skupno 152 milijonov družinskega davka. Lansko leto je občina prejela od družinskega davka 86 milijonov.

Sv. misijoni v trziškem dekanatu

Od 4. do 15. marca bodo v vseh župnijah trziškega dekanata imeli velik misijon. Misijon bo vodil videmski nadškof msgr. Zaffonato ob pomoči številnih drugih misijonarjev. Misijon bo začel goriški nadškof z veliko slovesnostjo v trziški stolnici dne 4. marca.

Sv. misijon ima namen ljudi spraviti z Bogom. Zato je eden glavnih namenov ljudi spraviti na sv. spoved, kot uči sveti Vincencij Pavelski. V raznih župnijah trziškega dekanata (Ronchi, Staranzano, Monfalcone sam) živi dokaj veliko število Slovencev, posebno Kraševcev. Med temi

je marsikateri, ki se ne zna po italijansko spovedovati. O tem pričajo tisti, iz omenjenih krajev, ki vsako leto prihajajo tudi v goriško stolnico, da ne omenjamo kapucinov, da opravijo velikonočno spoved. Ali se bodo gospodje župniki v omenjenih farah spomnili in vsaj za sv. misijon preskrbeli vernikom tudi slovenskega spovednika? Upajmo, da se bo to zgodilo.

Natečaj Veritas

Podeljevanje nagrad dijakom, ki so zmagali pri katehetskem natečaju Veritas v letu 1962-63 se bo vršilo v soboto ob 15.30 pri jezuitih v Gorici. Vabljeni so tudi vsi ostali dijaki.

Števerjan

Cisto pravično je, da je SKPD vključilo v ciklus kulturnih večerov, večer posvečen Ivanu Trinku. To je dokozal odziv Števerjanec na četrtkovem predavanju. Kako dobro so ga poznali in kako cenili njegovo delo za beneške in vse Slovence nasploh, je bila dokaz ravno udeležba, saj je bila dvorana občutno premajhna za toliko ljudi.

Predavanje, ki ga je imel g. prof. Rado Bednarik je gotovo prevzelo vse prisotne, saj je bilo živo, podano na mojstrski način, a vendar tako domače in preprosto, kot je bilo preprosto življenje velikega Benečana. Da je bil večer tako domač, skoro bi rekli nekaj družinski praznik ob ognjišču, je pripomogla mila beneška pesem fantov okteta »Planika« in deklamacije v izvedbi članov dramskega odseka SKPD. Čas je prehitro minil in ga smo odhajali, smo bili zadovoljni, posebno za to, ker nam je predavatelj obljubil, da bo kmalu prišel med nas ter nam prikazal še Trinka kot umetnika. Tokrat je bilo

na vrsti le njegovo življenje. Prihodnjič bomo lahko slišali tudi Trinkov glas in videli diapozitive iz Trčmuna.

Rajbelj

Casopisi še niso prenehali pisati o grozni nesreči, ki se je pred kratkim pripetila v bližini Vidma in pri kateri so našli smrt v gorečem avtomobilu štirje mladeniči in ena mladenka, naša sovaščanka Diana Vidoni.

Pogreb pokojne Diane je bil v sredo 22. januarja. Udeležilo se ga je veliko ljudstva iz Rajblja in bližnjih krajev.

Pokojna Diana je bila tistega usodnega dne na poti k očetju, ki je ležal težko bolan v bolnišnici v Vidmu. Očeta niso obvestili o tragični smrti. V nedeljo 26. januarja pa so prepeljali v Rajbelj tudi očeta, ki je dan prej umrl v videmski bolnišnici. Ni še minil teden in že so po-

NE POZABITE NA

P U S T O V A N J E

ki bo v nedeljo 9. februarja v Katoliškem domu v Gorici. Nastopile bodo razne skupine iz Gorice in s podeželja z burkami, kupleti in drugim za VESEL PUST!

leg hčerke položili k večnemu počitku na rajbeljskem pokopališču še očeta.

Ženi in materi, ki je ostala sama z malim 5 letnim sinčkom, izrekajo vaščani in vsa okolica iskreno sožalje. Ljubi Bog naj ji da moč, da bi prenesla ta težki udarec.

TRŽAŠKE NOVICE

VESELA PRIREDITEV

v MARIJANISCU na OPCINAH
na Svečnico 2. februarja

Spored:

1. Dve tetki
  2. Počitek pri čevljarju
  3. Slovenska naloga
- Začetek ob 4 popoldne

OPENCI IN SOSEDJE VABLJENI!

SSL proti razlastitvam

Podprefekt dr. Molinari je prejšnji teden sprejel zastopstvo Skupne slovenske liste, ki mu je podrobneje obrazložilo svojo resolucijo glede razlastitve v korist Ustanove za industrijsko področje v Zavljah. Razgovor je bil precej dolg in je obsegal vse točke predložene resolucije. Kot vse kaže, se ukvarjajo s to zadevo tudi vladni krogi v Rimu, katerim je bila sporočena resolucija Skupne slovenske liste z dodatno razlago in pojasnili. Za zdaj je vsaj to upanje, da bo morala Ustanova za industrijsko področje povišati odškodnino za razlašena zemljišča, da bodo prizadeti prebivavci lahko obiskovali zanje ustanovljene tečaje za poklicno preusmeritev in da bodo morali imeti prednost pri nastavitvah v novih podjetjih na industrijskem področju v Zavljah.

Za svobodni razvoj slovenske manjšine

Ni nam za prerekanje, zlasti kadar gre za Slovence, toda za ugotovitev resnice je treba vedno povedati jasno in odkrito besedo. V slovenščini pisano glasilo Italijanske komunistične partije »Delo« je v zadnji številki z dne 24. jan. 1964 v članku o slovenski manjšini v popolnoma neresnični luči naslikalo Skupno slovensko listo in še posebej napadlo tisti njen del, ki ga predstavljajo katoliške sile.

Takole piše: »Takoimenovana Skupna slovenska lista, ki je bila ustanovljena na pobudo vodilne skupine katoliške desnice, ne služi enotnosti slovenske manjšine, temveč je sredstvo za ločitev Slovencev, za izolacijo slovenske manjšine od italijanskega demokratičnega prebivalstva in je torej sredstvo, ki slabi borbo za dosego popolne

enakopravnosti Slovencev, kar je v načrtih demokristjanske vodilne skupine, katera sicer izjavlja, da imajo Slovenci pravico do popolne enakopravnosti, po drugi strani pa s svojimi spletkami favorizira politično in narodno asimilacijo slovenskega prebivalstva.« Tako »Delo«.

Ni naš namen zagovarjati »Skupno slovensko listo« v Trstu, ker bo to že sama znala narediti. Trdno smo prepričani, da edino v njej zbrane skupine res iskreno in nesebično delujejo za razvoj in napredek slovenske manjšine, ker niso od nikogar plačane, ker niso odvisne od velikih neslovenskih strank in ker delujejo v njih samo Slovenci, ki imajo od svojega dela le osebne in finančne žrtve ter nikakšnih koristi. Na besede o »vodilni skupini katoliške desnice« pa bi si dovolili pripomniti, da so veliko bliže »desnici« komunisti, če velja za desnico totalitarizem, odprava političnih in verskih svoboščin ali celo hujškanje na atomsko vojno, kot delajo kitajski komunisti. Komunisti se bodo pač morali sprijazniti z dejstvom, da so sodobni katoličani »naprednejši« od njih, kar zadeva delo za svetovni mir, za pravo svobodo in demokracijo in resnični socialni napredek. Če to odvezamo, ostane od komunizma le še diktatura in znanostno že davno ovrženi materializem. Hvala lepa za takšno »levico« in takšno »naprednost«.

Glede asimilacije pa že vrabci na strehi čivkajo, da ravno komunisti preko italijanske partije odvajajo slovenske ljudi od njihovega jezika ter izročila. In temu se pravi po domače asimilacija ali potujčevanje. Zato res velja, da se za svobodni razvoj, enakopravnost ter edinost Slovencev v Italiji iskreno borijo slovenski katoličani in njihovi zavezniki v Skupni slovenski listi. Vsi ostali imajo za hrbotom drugačne

V nedeljo 2. februarja bo v
Katoliškem domu v Gorici

kulturni večer posvečen

KATOLISKEMU TISKU

Na programu je govor dr. M. Poštovana iz Trsta ter dramska igra.
Na večeru bo tudi srečolov. Začetek ob 16.30. Vsi prisrčno vabljeni!

namene! In to velja še posebej za komuniste, čeprav se delajo Slovence, če in kadar jim tako kaže.

Boršt

Naj se nam ne šteje v zlo, če se po daljšem premoru oglasi naša vas z drobnimi novicami.

Župnijski praznik za sv. Antona je v vseh ozirih lepo potekel. Krasno sončno in mirno vreme je privabilo veliko romarjev iz okoliških vasi in iz mesta. Maša ob 10h, pri kateri je pel farni cerkveni zbor in pridigal o aktualnosti čednosti, ki odseva iz sv. Antona boljunski župnik g. Zupančič, je bila ob asistenci in polni cerkvi. Podobno je bila cerkev lepo zasedena tudi z moškimi, pri zaključni pobožnosti ob 15h, ko je poslušavce ogreval za pogumno posnemanje priljubljenega svetnika kanonik msgr. Škerl. — Zvečer je bila v dvorani igra v petih slikah Pozabljena krivica, ki so jo vprizorile pod vodstvom čč. sester dekleta. Igra je bila ponovljena v nedeljo popoldne — obakrat pri polni dvorani. K veselemu godovanju Tonc in Tončekov je prispevala tudi osmica pri Furlanovem Pepetu, ki je zaradi obilnega obiska kar v dobrih treh dneh usahnila. Veselo petje je odmevalo tudi iz vseh štirih vaških gostiln.

Na dan pred sv. Antonom smo pospremili k zadnjemu počitku Kristino Zahar iz Drevja. Po zlonu noge je komaj prišla iz bolnice in jo je v noči od torka na sredo zadela srčna kap. Prizadeti družini in sorodnikom naše iskreno sožalje.

V dvorani je v zimskih tednih kar precej živahno: vaje za cerkveno petje, priprava nove veseloiigre, župnijski krščanski nauk in sestanki. Z novim ognjem, ob ustanovitvi dramskega odseka in ob novem vodstvu, so se vrgli na delo zlasti fantje.

Za veliko noč, upamo, da bo z darovi župljanov urejen nov krstnik in tlak pri oltarju. Za dovršitev novih orgel bo treba pa še — potrpeti in upati.

Natečaj

za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku

RAI - Italijanska Radiotelevizija razpisuje natečaj za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku z namenom, da dobi nove in približa dramatikom že znane avtorje.

Za natečaj velja naslednji

PRAVILNIK

Cl. 1 - Pogoji udeležbe

a) Natečaja se lahko udeležijo samo slovenski avtorji, ki stalno bivajo v Italiji. Izključeni so stalni in začasni uslužbenci in svetovavci RAI-a - Italijanske Radiotelevizije;

b) Predložena dela morajo oblikovno in vsebinsko ustrezati radiofonskim zahtevam in trajati od 40 do 70 minut;

c) Predložena dela morajo biti napisana v slovenskem jeziku, izvirna, neobjavljena in neizvedena.

OBVESTILO ZA ROMANJE V LURD

Železniško ravnateljstvo še ni odgovorilo na našo prošnjo za posebni vlak; tako še ne moremo objaviti dan odhoda.

Gotovo je to: skupno romanje se bo vršilo v juliju in bo trajalo sedem dni od nedelje popoldne do sobote zvečer. Iz Lurda bo dana možnost za potovanje v FATIMO in Barcelono - Montserrat na Španskem. Čas romanja, cene, način vpisovanja objavimo v kratkem.

ROMARSKI ODBOR

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo za dokaze sočutja in krščanske dobrotelosti ob smrti našega dragega brata in strica

HENRIKA ŠONCA

škofijskega svetnika iz Tomaja

Posebno se zahvaljujemo čč. duhoščini za številno udeležbo pri pogrebu, pevcem in vsem vernikom, zlasti onim iz tomajske župnije, ki so svojega priljubljenega župnika v bolnici obiskovali in mu pomagali, ter vsem, ki so se pogrebnih svečanosti udeležili. Naj bo vsem Bog bogat plačnik!

ZALUJOCI SORODNIKI

Tomaj, Trst, Ljubljana, 27. januarja 1964

Cl. 2 predpisuje način udeležbe in kam je treba dela odposlati. Datum je 15. april.

Cl. 3 določa, da bo dela ocenjevala posebna petčlanska komisija.

Cl. 4 - Višina nagrad

Za natečaj so določene naslednje nagrade:

- L 200.000 (dvesto tisoč) za prvonagrajeno delo,
- L 150.000 (stopetdeset tisoč) za drugonagrajeno delo,
- L 100.000 (sto tisoč) za tretjenagrajeno delo.

Cl. 5 vsebuje določila o izvedbi in programiranju sprejetih del ter o honorarju. Ako kdo želi natančnejša pojasnila, se lahko obrne na vodstvo Radia Trst A ali tudi na naše uredništvo.

OBVESTILA

NA DAN 20. obletnice mučeniške smrti duhovnika Ladota Piščanca bo 3. februarja ob 7. uri sv. maša za njegov dušni pokoj v Zavodu sv. Družine, ulica Don Bosco 66.

OBCNI ZBOR OLYMPIJE se bo vršil v nedeljo, dne 2. februarja ob 10. uri dopoldne v prostorih Katoliškega doma (Viale XX Sett.). — Dnevni red: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; poročila in razrešnica staremu odboru; volitve; slučajnosti. — Vabljeni so člani in simpatizerji.

Odbor

SLOVENSKO katoliško prosvetno društvo - Števerjan priredi v nedeljo 2. februarja 1964 izlet na SNEG V ŽABNICE. Vabljeni vsi člani in prijatelji (društva in snega). Opozorjamo, da se bo tam vršila tekma s sankami (števerjanski bob) za nagrade SKPD. Vpisujejo: Humar Dominik, Komjanc Aleš, Vogrič Roman, Hlede Alojz.

DAROVI

Za Alojzijevišče: Dve prijateljici 2.000; Pavla Drašček 2.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N., Gorica 2.500; M. Z. 3.000; gdč. Čučat 5.000; dr. Slavko Kranjc, bivši gojenec, 5.000; Marinič Milka 1.000; N. N., Gorica 2.000 lir.

Prisrčna hvala. Bog povrni!

Za Zavod sv. Družine: N. N., Gorica 5.000; Velikonja Milka 1.000; N. N. 2.500; Z. V. 3.000; L. L. za harmonij 2.000; Melcer Meri 2.000; Marinič Dorica 1.000 lir. Naj ljubi Bog stotero povrne!

Za Katoliški dom: Dr. Nikolaj Tonkli ob 40. obletnici materine smrti 10.000; Cej Jožef 500; Leban Marinka 500; N. N. 12.000; N. N. 5.000; N. N. 4.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; Ursič Marija 1.000; Pocarini Alojzija 1.000; Munih Katarina 1.000; družina Zgavec 1.000; Zigon Marija 500; Kralj Fani 500; N. N. 5.000; N. N. 2.000; N. N. 5.000; N. N. 5.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000; N. N. 1.000; Komic Viktorja 1.000; Marijina družba 12.000; N. N. 500; N. N. 1.000; Z. M. in J. S., Gorica, mesečni prispevek za leto 1963, 34.000; N. N. 1.000 lir.

Vsem darovavcem naj Bog poplača!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici